

DECIZIE

23 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Iuliana Oprea
Galina Stratulat
Oleg Sternioală
Ala Cobăneanu

examinând recursul declarat de Veaceslav Apostol
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii Mixte
„Eventis Mobile” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui
Veaceslav Apostol cu privire la încasarea prejudiciului material
împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 09 iunie 2016, prin care
cererea a fost admisă

constată:

La 07 mai 2013, ÎM „Eventis Mobile” SRL a depus cerere de chemare în
judecată împotriva lui Veaceslav Apostol cu privire la restituirea bunurilor
patrimoniului ÎM „Eventis Mobile” SRL.

În motivarea acțiunii a invocat că la 02 februarie 2010, prin încheierea
Curții de Apel Economice a fost admisă cererea introductivă depusă de
SC „Uniora Grup” SRL cu privire la intentarea procesului de insolabilitate față de
ÎM „Eventis Mobile” SRL și numit în funcție de administrator al procesului de
insolabilitate Veaceslav Apostol.

Prin încheierea Curții de Apel Economice din 20 februarie 2010 a fost
intentată procedura de insolabilitate față de ÎM „Eventis Mobile” SRL, numit în
funcție de administrator al procesului de insolabilitate Veaceslav Apostol.

Relatează că, în urma efectuării inventarierii și contrapunerii cu
documentația contabilă a debitorului, a fost constatată corespunderea totală a
bunurilor și valorilor înregistrate în contabilitatea întreprinderii insolabile cu
bunurile și valorile aflate în posesia ÎM „Eventis Mobile” SRL.

Indică că prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 17 iulie 2012 a fost
destituit administratorul ÎM „Eventis Mobile” SRL Veaceslav Apostol și desemnat
în calitate de administrator al insolabilității, ÎI „ Veaceslav Timotin”.

Afirmă că în corespundere cu prevederile art. 76 lit. a) și art. 117 din Legea
insolabilității, administratorul insolabilității Veaceslav Timotina, desemnat
administrator al insolabilității prin încheierea din 17 iulie 2012, a efectuat
inventarierea patrimoniului debitorului, fapt confirmat prin actul de inventariere

efectuat în perioada 26 iulie 2012 – 30 august 2012 în baza ordinului nr. 01-07/12 din 20 iulie 2012.

Sușține că după suprapunerea datelor din registrele contabile ale ÎM „Eventis Mobile” SRL cu datele contabile prin actele de inventariere a fost depistat un deficit de bunuri.

Astfel, consideră că în perioada de administrare a ÎM „Eventis Mobile” SRL de către ÎI „Veaceslav Apostol”, în calitate de administrator al insolvenței, a fost afectată integritatea masei debitoare a întreprinderii.

Indică, în acest sens, că ÎI „Veaceslav Apostol” a executat necorespunzător obligațiile de administrator al insolvenței.

Ca urmare, potrivit art. 73 alin. 1) din Legea insolvenței administratorul/lichidatorul este obligat să îi despăgubească pe toți participanții la procesul de insolvență pentru prejudiciul cauzat prin încălcarea obligațiilor ce îi revin.

Remarcă că în privința ÎI „Veaceslav Apostol” sunt aplicabile prevederile art. 1398 alin. (1) Cod civil care indică că cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție, este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 14, 1398, 1416 Cod civil, Legea insolvenței nr. 632 din 14 noiembrie 2001, Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012.

Solicită admiterea acțiunii, obligarea pârâtului de a restitui bunurile patrimoniale ÎM „Eventis Mobile” SRL a căror lipsă a fost constatată prin actul de inventariere din 26 iulie 2012 – 30 august 2012 și încasarea cheltuielilor de judecată.

La 29 septembrie 2014 ÎM „Eventis Mobile” SRL a depus cerere de concretizare a pretențiilor.

În motivarea cererii a indicat că potrivit art. 36 din Legea insolvenței nr. 632 din 14 noiembrie 2001, administratorul provizoriu este obligat să întreprindă acțiuni pentru asigurarea păstrării bunurilor debitorului și integrității lor.

Menționează că în urma efectuării de către Veaceslav Apostol a inventarierii și contrapunerii cu documentația contabile o dată cu desemnarea lui în calitate de administrator al insolvenței a ÎM „Eventis Mobile” SRL, a fost constatată corespunderea totală a bunurilor și valorilor înregistrate în contabilitatea întreprinderii cu bunurile și valorile aflate în posesia întreprinderii.

Totodată indică că o dată cu destituirea lui Veaceslav Apostol din funcția de administrator și desemnat al masei au fost suprapuse datele din registrele contabile ale debitorului cu datele constatate prin actul de inventariere și s-a depistat un deficit considerabil de bunuri, unde potrivit bilanțului de verificare valoarea totală a bunurilor din masa debitoare a ÎM „Eventis Mobile” SRL a căror lipsă a fost constatată, constituie suma de 4394663 lei.

Astfel, consideră că ÎI „Veaceslav Apostol” a admis o lezare evidentă și vădită a obligațiilor sale prevăzute de art. 76, 78, 124, 125 din Legea insolvenței nr. 632 din 14 noiembrie 2001 în vigoare la momentul desfășurării acțiunilor examinate în cadrul prezentului litigiu.

Invocând dispozițiile art. 60 alin. (2) CPC reclamantul a solicitat admiterea cererii, încasarea din contul ÎI „Veaceslav Apostol” în beneficiul ÎM „Eventis Mobile” SRL suma prejudiciului material cauzat în mărime de 4394663 lei.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 09 iunie 2016, a fost admisă cererea ÎM „Eventis Mobile” SRL, a fost încasat din contul lui Veaceslav Apostol în beneficiul ÎM „Eventis Mobile” SRL suma prejudiciului material cauzat în sumă de 4394663,00 lei, a fost încasată din contului lui Veaceslav Apostol taxa de stat în sumă de 25000,00 lei în beneficiul statului.

La 20 iunie 2016 și 24 iunie 2016 avocatul Grigore Ciubuc, în interesele lui Veaceslav Apostol, a declarat recurs nemotivat împotriva hotărârii instanței de insolvabilitate.

La 18 august 2016, Veaceslav Apostol a declarat recurs împotriva hotărârii instanței insolvabilitate, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii recurate cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă cererea ca nefondată.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu hotărârea recurată considerând-o emisă cu încălcarea esențială și aplicarea eronată a normelor de drept material.

Obiectează că instanța nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, interpretând-o în mod eronat.

Explică că întru executarea hotărârii din 09 februarie 2010, prin ordinul nr. 1, a dispus ca conducătorul Roman Teaci și contabilitatea să transmită toate actele întreprinderii administratorului, ceea ce nu a fost executat, fostul director al întreprinderii Iurie Ceban nu a transmis actele solicitate.

Relatează că totuși a verificat existența masei debitoare, sigilând patrimoniul întreprinderii în locurile unde se aflau: depozit, bloc administrativ, persoane fizice care dispuneau de contracte de răspundere materială deplină.

Menționează că în perioada de activitate nu a efectuat careva operațiuni cu masa debitoare.

Indică că prin raportul de evaluare nr. 427/10 din 27 decembrie 2010, procesele-verbale de primire-predare a bunurilor materiale a persoanelor fizice se confirmă în care din încăperi, subdiviziuni se află bunurile debitorului.

Consideră că actul de inventariere nu poate constitui temei de a-l obliga să despăgubească debitorul în situația în care nu este constatată vinovăția.

Susține că inventarierea a fost efectuată contrar prevederilor Regulamentelor cu privire la inventariere și anume că au fost încălcate prevederile pct. 13, 18, 24, 36 din regulament, deoarece la inventariere era obligatorie participarea gestionarilor bunurilor depozitari, administratori de gospodării, însă nici unul din aceste persoane nu au fost atrași la efectuarea inventarierii, nu au fost solicitate și prezentate declarațiile pe venit și nu a participat la inventariere nici unul din lucrătorii contabilității.

Menționează că pe actul de inventariere, în baza căruia se pretinde încasarea prejudiciului, lipsesc semnăturile lui A. Cazacu, „Lex Asigr” SRL și „Eventis Mobile” SRL, circumstanțe care indică asupra faptului că la inventariere nu au participat toți membrii comisiei de inventariere, situație ce contravine direct pct. 36 din Regulamentul nr. 27, din comisia de inventariere participând doar 8 persoane din cei 12 indicați în ordin, iar Kojonov nefiind membru al comisiei, a semnat actul de inventariere în mod abuziv.

Obiectează recurentul și asupra faptului că la efectuarea inventarierii au fost admise abateri și de la prevederile pct. 28 din Regulamentul cu privire la inventariere nr. 60 din 29 mai 2012, care indică că listele de inventariere se întocmesc în două exemplare și se semnează pe fiecare filă de toți membrii comisiei, pe când la caz actul a fost semnat doar de către președintele comisiei.

Consideră că atât timp cât în ordinul prin care s-a constituit comisia de inventariere nu s-a indicat în care din subdiviziuni a fost efectuată inventarierea, iar în act nu a fost, indicat în care din subdiviziuni sau constatată presupunerile lipsuri de bunuri de fapt inventarierea nu a fost efectuată.

Mai indică că o altă parte din patrimoniul întreprinderii se afla în responsabilitatea persoanelor fizice.

Sușține că comisia de inventariere avea obligația să verifice cum și unde puteau să dispară bunurile în situația când responsabile erau persoane concrete.

Remarcă că conform pct. 33 din Regulamentul cu privire la inventariere, comisia de inventariere urma să întocmească un proces-verbal privind rezultatele inventarierii fapt ce nu a fost efectuat, iar în lipsa procesului-verbal și al avizului contabilului nu este clar cine a luat decizia pe marginea actului de inventariere.

Actul de inventariere nu a fost semnat de toți membrii comisiei pe fiecare filă fiind aplicată doar ștampila debitorului.

Sușține că instanța de fond nu a aplicat normele de drept, care urma a fi aplicată iar actul de inventariere și registrul de verificare a rezultatelor inventarierii au fost întocmite contrar condițiilor prevăzute de Regulamentele nr. 27 și nr. 60, astfel consideră că probele administrate nu pot fi calificate pertinente, potrivit art.117 CPC probele în pricina civilă sunt elemente de fapt dobândite în modul prevăzut de lege, iar cele dobândite cu încălcarea legii nu au putere de probațiune.

Mai indică că nu este de acord cu hotărârea recurată și nici cu situația de drept susținută de instanța de fond.

Explică că după desemnarea sa în calitate de administrator provizoriu și administrator al procesului de insolvență a „Eventis Mobile” SRL, toate acțiunile lui au fost întreprinse și orientate pentru executarea atribuțiilor sale, prevăzute de Legea insolvenței.

Menționează că intimatul nu a contestat faptul că dânsul nu a primit toate actele contabile și bunurile materiale, care au rămas în responsabilitatea șefilor de subdiviziuni și a angajaților.

Mai indică că comitetul creditorilor a respins propunerea administratorului de a supune realizării masa de debitoare.

Afirmă că de către instanța de fond nu a fost apreciat nici într-un mod Raportul de expertiză nr. 416 din 03 martie 2013 a CNRJ.

Consideră că probele în cauza dată au fost apreciate arbitrar, pronunțându-se o hotărâre greșită, care a dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Potrivit art. 8 alin. (1) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, hotărârile și încheierile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

La caz se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul împotriva hotărârii instanței de insolvență din 09 iunie 2016 în

termenul legal.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea hotărârii primei instanțe și remiterea pricinii la rejudecare din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din materialele cauzei rezultă că prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 06 martie 2010 a fost intentat procesul de insolvență față de ÎM „Eventis Mobile” SRL, fiind desemnat în calitate de administrator al procesului de insolvență ÎI „Veaceslav Apostol”.

Prin încheierea din 17 iulie 2012 ÎI „Veaceslav Apostol” a fost destituit din funcția de administrator al procesului de insolvență față de ÎM „Eventis Mobile” SRL, în calitate de administrator al procesului de insolvență fiind numit ÎI „Veaceslav Timotin”.

La 07 mai 2013, administratorul insolvenței ÎM „Eventis Mobile” SRL Veaceslav Timotin a depus cerere împotriva lui Veaceslav Apostol, cu ulterioarele modificări, prin care a solicitat încasarea din contul lui Veaceslav Apostol prejudiciului material 4 394 663,00 lei.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, Curtea de Apel Chișinău, a ajuns la concluzia temeiniciei cererii cu privire la încasarea prejudiciului material și, admitând cererea, a încasat de la Veaceslav Apostol în folosul ÎM „Eventis Mobile” SRL prejudiciul material cauzat în mărime de 4 394 663, 00 lei și taxa de stat în beneficiul statului în mărime de 25 000,00 lei.

Instanța de recurs consideră că hotărârea instanței de insolvență a fost emisă fără a fi dată o apreciere corespunzătoare cererii supusă examinării în raport cu argumentele aduse de către Veaceslav Apostol în dezacord cu cererea de chemare în judecată, cât și prevederilor legale aplicabile la soluționarea unei asemenea cereri.

Într-adevăr, conform art. 73 alin. (1) din Legea insolvenței, administratorul/lichidatorul este obligat să îi despăgubească pe toți participanții la procesul de insolvență pentru prejudiciul cauzat prin încălcarea obligațiilor ce îi revin, conform prezentei legi.

Verificând legalitatea concluziilor din hotărârea recurată în raport aceste prevederi legale în coroborare cu argumentele recursului, instanța de recurs constată că instanța de insolvență, a constatat că prejudicierea în sumă de 4394663,00 lei a debitorului ÎM „Eventis Mobile” SRL de către Veaceslav Apostol, ca fost administrator al insolvenței a întreprinderii date, a fost demonstrată pe deplin, în acest sens, făcând referire la actul de inventariere efectuat în perioada 26 iulie 2012-30 august 2012, în baza ordinului nr. 01-07/12 din 20 iulie 2012 a noului administrator al insolvenței ÎM „Eventis Mobile” SRL, Veaceslav Timotin.

Instanța de judecată constată, însă, că reținând ca probă pertinentă acest act de inventariere, instanța de insolvență a trecut cu vederea și nu a supus verificării argumentele aduse de către Veaceslav Apostol în dezacord cu actul dat.

Or, chiar din conținutul actului de inventariere rezultă că Veaceslav Apostol a invocat dezacordul cu acesta, menționând că inventarierea s-a petrecut în lipsa și fără participarea contabilului, ca urmare nefiind luată în considerație bunurile întreprinderii, care se află la balanța și în gestiunea altor persoane, foști lucrători ai ÎM „Eventis Mobile” SRL, dar care se indică în act ca lipsă (f. d. 27).

La fel, instanța de insolvență nu a supus examinării și alte argumente aduse de către Veaceslav Apostol în dezacord cu actul de inventariere, invocate, de altfel, și în cererea de recurs.

Astfel, recurentul a obiectat privitor la încălcarea de către comisie, la efectuarea inventarierii, a pct. 13, 18, 24, 36 din Regulamentul cu privire la inventariere, faptul că actul nu este semnat de toți membrii comisiei, circumstanțe care indică că la inventariere nu au participat toți membrii comisiei de inventariere, iar acest fapt contravine direct pct. 36 din regulamentul, că din comisia de inventariere au participat doar 8 persoane din cei 12 indicați în ordin, iar Kojonov nefiind membru al comisiei, a semnat actul de inventariere în mod abuziv.

De asemenea, în prezenta speță urmau a fi analizate și apreciate în mod corespunzător și argumentele lui Veaceslav Apostol precum că conform pct. 33 din Regulamentul cu privire la inventariere, comisia de inventariere urma să întocmească un proces-verbal privind rezultatele inventarierii fapt ce nu a fost efectuat, iar în lipsa procesului-verbal și al avizului contabilului nu este clar cine a luat decizia pe marginea actului de inventariere, cât și faptul că actul de inventariere nu a fost semnat de toți membrii comisiei pe fiecare filă, fiind aplicată doar ștampila debitorului, care însă la fel au rămas fără examinare de către instanța de insolvență.

Distinct de aceste considerente, se constată că instanța de insolvență nu a verificat toate circumstanțele pricinii, care însă, urmau a fi supuse cercetării întru clarificarea tuturor aspectelor importante pentru a constata cu certitudine existența prejudiciului cauzat de către Veaceslav Apostol, ca fost administrator al insolvenței al ÎM „Eventis Mobile” SRL, prin încălcarea obligațiilor ce îi revin conform Legii insolvenței.

Ca consecință, se constată că hotărârea recurată la caz nu are putere de convingere, fapt ce contravine prevederilor art. 239 CPC, în conformitate cu care legalitatea și temeinicia hotărârii presupune prin sine lămurirea completă și pe bază de dovezi certe a situației de fapt, în coroborare cu cadrul legal aplicabil speței.

Aici instanța de recurs ține să menționeze și art. 6 alin. (1) al Convenției, în sensul căruia trebuie de înțeles că instanțele de judecată, urmează să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse aprecierii. De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

În cauză, însă, se constată că soluția primei instanțe nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la

care s-a ajuns, astfel instanța de recurs fiind în imposibilitatea să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

Pentru considerentele descrise, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, a casa hotărârea instanței de insolvabilitate și a remite pricina spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău.

La rejudecare, instanța urmează să țină cont de cele menționate și rejudecând chestiunea supusă examinării, să emită o hotărâre întemeiată și legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, art. 445 alin. (3) Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Veaceslav Apostol

Se casează integral hotărârea Curții de Apel Chișinău din 09 iunie 2016 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii Mixte „Eventis Mobile” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Veaceslav Apostol cu privire la restituirea bunurilor patrimoniului Întreprinderii Mixte „Eventis Mobile” Societate cu Răspundere Limitată, cu remiterea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Iuliana Oprea

Galina Stratulat

Oleg Sternioală

Ala Cobăneanu